

II 552.874

БЕЛАРУСКІ ТЭАТР

М. КРАПІЎНІЦКІ

ПА РЭВІЗІІ.

:: Камэдыя ў 1-эй дзеі ::
Перароблена з украінскага

НАРУСЬ КАГАНЕЦ

Модны Шляхцюк

:: П'еса ў 1-эй дзеі ::

Выданьне Т-ва Белар. Школы
Вільня 1928

Komisarz Rządu na m. Wilno

Wydawca: Komisarz Obowiązkowy

Nakład

I

Exemplarzy

2000

Dnia

8. III.

1928 r.

∨ Беларускі Тэатр ∨

М. Крапіўніцкі.

ПА РЭВІЗІІ.

Камэдыя ў 1-ой дзеі.

Перароблена з украінскага.

Карусь Каганец.

МОДНЫ ШЛЯХЦЮК.

П'еса ў 1-ой дзеі.

Выданьне Таварыства Беларускае Школы

Вільня _____ 1928

Друкарня Я. Левіна, Нямецкая вул. 22.

II. 552.874

1928. E. O. 4322

М. Крапіўніцкі

П а р э в і з і і

Камэдыя ў 1-ой дзеі.

Перароблена з украінскага.

А с о б ы:

- Сьцяпан Мірановіч — старшыня.
Севасьцян Савасьцеевіч Скубно — пісар.
Пантурчыха — старая баба.
Гарасім — сьведка.
Параска — салдатка.
Стораж пры воласьці.

Сярэдзіна вялікай хаты. Стол накрыты зялёным сукном, на сталі чарнільніца, вялікая кніга і некалькі аркушаў паперы. На рагу стала ляжыць пакет, запечатаны дзьвума пячаткамі, далей, з другога боку, меншы стол: на ім тры кнігі і паперы, каля стала крэслы. На сьцяне календар, каля ўваходных дзьвярэй — шафа з паперамі, каля сьцяны, дзе календар, лаўка.

З Ъ Я В А 1-ая.

Стораж (адзін).

Стораж (сядзіць за сталом і прыглядаецца на шчоты). Ну, і як той пісар можа выкласьці ўзякае дзела на гэтай штуцы? Ужо я колькі раз пробаваў рабіць гэтак, як ён, — але ніяк ня выходзіць. „Во гэта, кажа, семдзсят капеек. А гэта рубель дзесяць, а гэта будзе дзев'яцьдзесят пяць“. І нагаворыць, нагаворыць столькі грошаў, што ў тыдзень, здаецца, ня пералічыў бы. От ён — цок, цок. Цок сюды, цок туды — і не пасьпееш носа ўцерьці, як ён ужо і палічыў. Што гэта, падумаеш сабе, навука: да ўсякага дзела спосаб дабірае. Ён мусіць вучыўся ня блізка: сам кажа, што быў у Смаргоні, а як я думаю, то быў за Смаргонем. Каго ні спытайся, усе кажуць, што з такой галавой можна дастукацца і да прыстава! Ну, а я думаю, што ён ня дрыгацьме і перад самым спраўнікам. Як пачне казаць, дзе ён толькі ня быў і чаго ня бачыў, дык аж горла разьзявіш. Англічанку

ён табе бачыў. У Вільні быў аж два разы, а за морам-акі-янам, дзе жывуць паганья, і туды яго насіла. Быў нават у тых краёх, дзе сьвіньні большыя за нашы каровы... ведама, калі чалавек бывалы, раскажа табе, дык ты ўвесь сьвет і бачыш перад вачыма, як на далоні. Вось калі я далей Крэва ня быў, дык мне і здаецца, што за Крэвам ужо недалёка й кавец сьвету. Ну, а ці падрахую, колькі мне засталася да канца году? Колькі-ж то дзён у годзе? Ці гэта будзе 200, ці не? Ну, гэта вось няхай будзе ад Вадохрышча да Запусгаў. (Кладзе на шчотах). А гэта ад Запустаў да Вялікадня. А гэта да Сёмухі, а гэта да Цакроў. (Паўза). Ну, паглядзім, колькі-ж тут усяго набралася? (Паўза. Устае). Чорт яго ведае, як ня лічы, усё-ж нічога не паказвае. Не, ужо калі ня поп, дык і ня ўбірайся ў рызы! Треба, мусіць, падмясьці хату з нуды. О хо-хо! (пацягваючыся). Цяжкая доля мая! Сядзі цэлы дзень ды пазыхай. (Мяце хату). Ці загляне хто колечы сягонья ў вопасьць? Яшчэ да дня нейкі чалавек прынёс паперы ад пасрэдніка, ці што. Чакаў, чакаў расьпіскі, ды й так паехаў. Ідзі, кажа, пашукай пісара, або сам расьпішыся. На!.. добра табе казаць „расьпішыся“. Здаецца, быццам і не вялікая штука павясьці пяром па паперы, але ты мне хоць пальцы паадрэзвай, то не напішу. Колькі раз я браўся напісаць абы-што; украду гэта трохі паперы, дый пачну вадзіць пяром, здаецца гэтак, як і пісар, і пяро макаю ў чарніла і таксама парыхтуюся: чырк, чырк, а яно чорт, ведае, нічога ня выходзіць.

З Ъ Я В А П - я я.

Стораж, уваходзіць старшыня.

Старшыня. Каб мне за паўгадзіны коні былі перад ганкам! Чуеш? Каб мне—як малайкай спаліць! Сягонья трэба мне канешне ў Куляшы ехаць па рэвізіі.

Стораж. Калі-ж коні далёка... на пашы.

Старшыня. Ну, дык што?

Стораж. Дык мне за імі бегчы, ці што?

Старшыня. А ты як думаў? Ці гэта табе пярышня?

Стораж. Дык яно...

Старшыня. Зноў насьмярдзеў махоркаю? Колькі разоў казаў табе, каб ты ня сьмеў у прысутстве курыць гэтай ганай табакі?

Стораж. Насьмярдзеў... Я нават забыўся, якая тая табака на масьць. (у бок). Як жа-ж! Загранічнага табе буду купляць! Вельмі пэнсію добрую плаціш!

Старшыня. Што ты там мармычаш?

Стораж. Дык яно... Каб як барджэй дабыць да году,—няхай яго чорт возьме, каб я застаўся яшчэ службыць у гэтым пекле.

Старшыня. Ну, а як я закамандую на сходзе, каб цябе зноў выбралі за стоража?

Стораж. А ўжо-ж калі сход захоча, тады не адкажашся служыць.

Старшыня. Так яно й будзе! Я табе яшчэ ўчора прыказваў, каб коні рана былі тутака каля гавку.

Стораж. Учора? Дык я вас учора і ў вочы ня відзеў. Праўда ў панядзелак вы мне казалі, каб былі коні, дык што-ж — прастаялі яны ўвесь панядзелак і ў ваўторак да паўдня, а вы й не паехалі.

Старшыня. Маўчаць! З кім ты разгаварваеш? Расьпусьціў язык... Скажаў табе, каб як маланкай спаліць!

Стораж. Дык мне-ж ўсё роўна. Я й пайду, але калі я добра ведаю, што вы й сягоньня не паедзеце.

Старшыня. Ну, ну, ня вельмі многа гавары. Пашоў па коні, сьвінячая морда!

Стораж. Пэўна ж так...

Старшыня. Ціха! Мусіць хочаш, каб я табе па мордзе заляпіў?!

Стораж. Ці ж гэта пяршыня, ці што? Бійце, на гэта вы начальства... (Выходзіць, у дзьвярох застаўляецца і кажа). Восьдзе папера... нейкі чалавек прывёз... Такі сабе спрытны, з барадою, і шалік надта добры на шы...

Старшыня. Бяжы па пісара.

Стораж. Куды там! Яго цяпер і сабакамі ня зловіш, ён яшчэ пазаўчора паехаў у вёску кумаваць.

Старшыня. Каб ён мне ў момант тут быў!

Стораж. А па коні хто пабяжыць?

Старшыня. Ну, жыва! каб адна нага была тут, а другая там! Як маланкай спаліць!

Стораж. От жа напасыць! (Пайшоў).

З Ь Я В А Ш а я.

Старшыня (адзін).

Старшыня (распячатвае пакет). Ад каго гэта можа быць? (Чытае па складох) „Прадпісваю оному волостному правленью прыняць эаергічныя меры“... Якія? Няргічныя? А ну, што далей? (Чытае): к скорэйшэму составленію сістэматыческаго указателя і катэгорычэскіх“... Не, няхай ужо, як пісар прыдзе, то хіба ў двух разьбяром. Сам я яшчэ да гэтага не даехаў. Ог, калі напішучь, што шукаюць пару коняў, — гнядых, ці з плямаю на лбе, або як паявіцца ліхая хвароба на каровах, тады я ўжо ведаю, што мне трэба рабіць: узяў тую паперу ды сунуў далей пад сукно. (Пахадзіўшы трохі па хаце) Што, што, але сягоньня канешне трэба ехаць па рэвізіі! Дзе-ж гэта пісар падзеўся? (Сплювае). Ціфу! як дрэнна з пахмельля! (Глядзіць у вакно). Эгэ... ужо і сонца паднялося вы-

сока, а ў мяне яшчэ нічога нават у роце ня было. А можа паслаць за паўбутэлькаю?... Яшчэ да дня прагнуўся, дык так штось нядобра, а ў сярэдзіне пячэ, і ў бок штось коле. Пагана, надта пагана! Кепска што дня піць... Учора піў, пазаўчора піў... Ага! Які гэта ў нас сягоньня дзень? (Глядзіць на сьцяну, дзе вісіць календар). Што гэта? Першае кастрычніка? Дык гэта на тым тыдні было. Э... Ня люблю я безпарадкаў! Казаў колькі разоў пісару, каб што-дня адрываць лісткі, каб часам ня патраціць дзён; для гэтага й календар наўмысля купіў. А тут стаіць першае акцябра. А на першае акцябра, на Пакровы, я быў на кірмашы. От табе і страцілі дні! Ага, пачакай! Як гэта было? На тым тыдні, ў пятніцу, прыяжджаў асэсар... Так, асэсар... У нядзелю сабраўся сход... У вечары прыехалі да мяне мае кумы: „матушка“ й дзятчок... Так... У панядзелак гуляў цэлы дзень; а пад вечар прыехаў поп... Ну, а далей яшчэ што было? Было яшчэ шмат гасьцей. Старшыня з Грышкавіч з жонкаю, пісьмавадзіцель земскага з жонкаю... Добрая ў яго жонка! Яна мне штось разоў пяць падміргнула. Дык як ёй і не падміргнуць мне? Яна сьвежая, маладая, кроў з малаком, а ён—чалавек нейкі плюгавы. Добра яна гэту песьню сьпявала:

„Эй, кужэль, кужэль ты мой,
 „Я ня спраўлюся з табой.
 „ За кужэль—рука трасецца,
 „А за чарачку бярэцца“.

Пападзьдзя наша добрая; якія яна штукі вырабляе! Завяла моду, каб кожны, хто каго пачастуе, каб зараз пацалаваўся... і пашлі частаваць адзін аднаго. Матушка з дзятчком цалуюцца а я з пісьмавадзіцеліхай. Але-ж якія ў яе гарачыя губы... Надта салодка яе цалаваць. Хаця-ж яно й так, але-ж ёй далёка да Параскі—салдаткі. Ог дык маладзіца! Як агонь гарачая; як ідзе сялом, дык ажно зямля дрыжыць пад ёю. Э... каб ёй. каб ёй... шкода, што я жанаты! А то ўжо як начальнік, зараз сюды яе і як... маланкай спаліць! На тым тыдні, у сераду ў ночы, трохі-трохі ня ўскочыў... Толькі адно падышоў да хаты Параскі ды пачаў памаленьку стукацца, ажно старая Пантурчыха з свае хаты: „А хто гэта, пытаецца, лезе да салдаткі?“ А я гэта сагнуўшыся ды памаленьку й давай Бог ногі — уцёк; а яна цкаваць сабакамі... Хай яго чорт возьме—той рабы сабака—то ж за малым не адкусіў лыткі. Трэба будзе пратакол напісаць, каб яна такога сабаку на ланцугу трымала.

З Ъ Я В А І V - а я.

Старшыня. Уваходзяць Пантурчыха і Гарасім.

Пантурчына (пакланіўшыся). Добры дзень! З пятніцаю дай Божа добрага здароўя!

Старшыня (з жарам). А ці-ж сягоньня пятніца?

Пантурчыха. А як-жа! Вядома, што пятніца, ды ўжо нават другая пасья Пакроў?

Гарасім (пьяны). Але, праўда;

Старшыня. Ці адно не абмыліліся вы?

Пантурчыха. От табе й маеш — каб я ды памылілася...

Старшыня. Як-жа гэта так стала, сягоньня ўжо й пятніца.

Гарасім. Бог яго ведае, як гэта стала...

Пантурчыха. А ўжо-ж, пане старшыня, памяркуйце самі. У сараду ваша суседка, выбачайце. шэльма Ганка, сарочки мыла ў лузе. Я гэта прыбегла да яе і кажу: ці-ж табе ня сорам ня ведаць, што ў сараду сьвята, а ты сарочки мнеш...

Старшыня. Што? у сараду было сьвята?

Гарасім. Але, праўда!

Пантурчыха. Але, як жа ж, сьвята. Сьвятога Хаты... Дык кажу ёй: ці-ж табе ня сорам, калі-ж ты звалкуеш? І тутачка вы, дай Божа добрае здароўечка, выйшлі з хаты ды і пачалі нас лаяць, яшчэ мяне самую так пагана лаялі. Муціць хацелі, каб сваёй сваркай не мяшалі вам гуляць, бо ў вас было шмат гасьцей.

Старшыня. Нічога я ня прыдумаю. Ці ведаеш ты, старая, што ў нас, у начальнікаў, заўсягды шмат работы?

Гарасім. Вядома, начальства... Ці ж можна так?

Пантурчыха. Дык як-жа-ж мне гэтага ня ведаць? Вы адзін, а нас усіх глядзі колькі! Тутака трэба дзьве галавы мець! А ўжо ж і мой нябошчык, царства яму нябеснае, быў за начальніка, ці па-просту казаць, за сьвінапаса, каля грамадзкіх сьвіней, дык так, бывала, заклапоціцца, так заклапоціцца...

Старшыня. Ён, здаецца, ад гарэлкі памёр?

Пантурчыха. Памёр, мой галубочак... Цераз гэтыя клопаты і піў...

Старшыня. От цераз гэтыя самыя клопаты і я пью. Не-як на сэрцы лягчэй, як выпьеш...

Гарасім. Праўда.

Пантурчыха. А ўжо-ж так. Гарэлка, вядома, адразу выцягне табе ўсё з пад сэрца. Так і бачыш, як клопаты параю з горла выпірае... Так, так, — усё гэта было ў панядзелак, бо ў ваўторак я была за „бабу“ ў Зосі Пухленчыхі і стуль прынесла вам яшчэ рабое куранё і прасіла на радзіны.

Старшыня. Куранё? Вось гэтага даль-Бог ня ўспомню.

Пантурчыха. Яшчэ ваша жонка, дай Божа ёй добрае здароўе, узяла ў мяне тое куранё і нават пачаставала півам, — дзякуй ёй, повен кубак выпіла.

Старшыня. А на радзінах я быў?

Пантурчыха. Не, ня былі, бо вы адгаварваліся тым, што ў вас былі госьці.

Старшыня. Озь ты гэтак заклапаціся, як іншы раз начальнікі!

Пантурчыха. А ў сераду, як скончылася абедня (імша), дык да вас прыехалі госьці: бацюшка, ды яшчэ нейкія людзі.

Старшыня. У сераду, кажаш?

Пантурчыха. Але. А ўчора я пасварылася з Параскаю, салдаткаю, дый прыходзіла да вас на жалабу.

Старшыня. З кім, — з Параскаю, кажаш?

Пантурчыха. А з ёю, так.

Старшыня. Ты адну праўду кажы! Або падумала мяне зводзіць?!

Пантурчыха. Да душы, праўду кажу. Я ёй гэтага ніколі не дарую.

Старшыня. Божа табе памажы, калі так. Гэтая справа надта цікавая.

Пантурчыха. Дык учора вы самі казалі, каб я сягонья прыйшла, бо ўчора, дай Бог вам здароўе, вы былі п'яныя.

Старшыня. Клопаты! Што ў мяне, старая, тых клопатаў! Дык выходзіць так, што сягонья пятніца? Дзякуй Богу, што хаця дзень знайшлі!

Пантурчыха. Дык тут ня то што дзень забудзеш, а і ёсьці ня ўспомніш. У вас, пане старшыня, клопатаў поўна галава!

Старшыня. Больш, як поўна галава!

Гарасім. Цераз галаву пальлецца. Але, праўда...

Старшыня. О, пальлецца! (да Гарасіма). А ты-ж па якому дзелу?

Пантурчыха. А гэта мой сьведка.

Гарасім. Але праўда, пане старшыня...

Старшыня. Дык ты чуў, як яны сварыліся?

Гарасім. Але, праўда. Але як яны біліся, дык я не бачыў. Па закону, значыць, па праўдзе...

Старшыня. Пабяжы ж, пакліч сюды Параску-салдатку, дык мы зараз і суд зробім.

Гарасім. Зрабеце праўдзівы суд, як перад панам Богам. Бо яны праклятыя бабы. Ім абедзьвём трэба канешне, як той казаў, „бярозавай кашы“, каб не калаціліся больш. Бо яны паскуды, але праўда, ваша блугародзе...

Старшыня. Вядзі яе сюды, каб як малаўкай спаліць была тут, перад маімі вачыма!

Гарасім. Прывяду! А трохі пачакаць ня можна? А яе, паскуду, зараз сюды. Пастаў, кажу ёй, гарэлкі з гарнец і будзе добра, ня трэба й судзіцца. (Да Пантурчыхі), Казаў, пастаў гарнец, было-б добра, (Пашоў).

Старшыня. Дык ужо трэба й пісара пашукаць!...

Пантурчыха. Ой, пане старшыня, ужо лепш вы самі разьбярэце нашу справу.

Старшыня. Дык разабраць не вялікая штука. Але-ж можа мне трэба будзе доўга пытаць Параску? А тут трэба канешне зараз ехаць па рэвізіі. Можа-б можна было пачакаць з гэтым дзелам хаця да заўтра?

Пантурчыха. Ой, пане старшыня, разьбярэце зараз, бо як не разьбярэце, то я не сыцярплю, я ёй... (Шэпча яму нешта на вуха). Зрабіце ласку, разьбярэце канешне, я ўжо як-небудзь вам за гэта падзякую. Памвіце, як яшчэ вы не былі за начальніка, дык судзіліся з Хведарам за кажух? Ці мала тады я граху на душу ўзяла?

Старшыня. Ну, што калі было, успамінаць ня трэба. Але што з табою рабіць?... Дык кажы толкам, што ў цябе з ёю вышла? Ці не за пабіты гаршчок пасварыліся?

Пантурчыха. Ой, пане старшыня, калі ўсё сказаць, дык валасы на галаве падымуцца. Вы добра ведаеце, што мой агарод упіраецца як раз канцом у яе хату...

Старшыня: Ну?

Пантурчыха. Яшчэ мой нябошчык, царства яму нябеснае, вечны пакой яго душачцы, ды ўсім памёршым вечная памяць! От, кажу, як мой нябошчык яшчэ быў жывы, дык выкапаў роў проці яе хаты, каб зьвярнуць сьцежку з яе двара... Бо яна, куды-бы ня йшла, ці ў поле, ці ў сяло, дык так табе і прэцца праз мой агарод.

Старшыня. Эгэ, пачакай! Як бачу, то гэта дзела надта цікавае. Ці маеш доказы?

Пантурчыха (вымае пляшку гарэлкі і некалькі абаранкаў). Восека... Ужо я добра ваш звычай ведаю.

Старшыня. От, можа-б і ня ціў сягоньня, каб ня гэтае важнае дзела.

Пантурчыха (частуе). Дык выпіце, пане старшыня.

Старшыня. А ўжо-ж трэба выпіць, каб у галаве прасьвятлела... А ну, сама ўжо выпі.

Пантурчыха. Дай Божа ўсім нябошчыкам царства нябеснае, а жывым добрае здароўе! (Выпіла і падносіць старшыне).

Старшыня Вельмі дзякую (выпіў).. Цяпер ужо дзела стала ясьнейшае.

Пантурчыха. А ўжо-ж так! Яно адразу ў галаве штось заварушыцца. Закусіце-ж абаранкам (дае абаранак).

Старшыня. Што гэта? нібы штосьці ў вуху дзілінькаець?

Пантурчыха. Гэта мала выпіўшы, дык дзілінькаець. Выпіце яшчэ.

Старшыня. Дык пэўне. Чарка ў цябе не вялікая. Можна яшчэ па адной.

Пантурчыха. (Налівае). Я вам кажу, пане старшыня. што па маленькай нават лепш піць. Тож і людзі кажуць:

„Чарачка мая,
„Малюсенькая,
„Пацеш ты мяне,
„Мілюсенькая“.

Дык выпійце.

Старшыня (выпіў). Ці дасі веры? Цяпер ужо ў вуху не дзілінькаець. Як малайкай спаліць, замоўкла.

Пантурчыха. Дык я ўжо, ня вам кажучы, выпіла з тым з сваім сьведкаю. (Налівае). Дай жа-ж, Божа, каб ворагі маўчалі, а суседзі ня зналі. (Выпіла). Ог, кажу, як выкапаў мой нябошчык роў, дык і пашла паміж нас што дня сварка.

Старшыня. Што дня?

Пантурчыха. А так.

Старшыня. Ну так ужо мы і запішам.

Пантурчыха. Як-жа ня што дня, калі я сваімі вачыма бачыла, як яна кожны ранак выносе ды высыпае попел у мой роў. Я яе як пачну лаяць, а яна маўчыць, як бы й не да яе гавару.

Старшыня. Маўчыць? Ну?!

Пантурчыха. Вядома, маўчыць, але-ж адно губы маўчаць, а ў сярэдзіне ў яе так і кіпіць.

Старшыня. Ну, што ў яе ў сярэдзіне, дык гэта да дзела ня тычыцца.

Пантурчыха. І што-ж бы вы думалі? Гэтак што дня высыпаючы попел, зараўняла роў зусім. Дык я й пачала думаць, на якое яна ліха высыпае туды попел? Ці няма тут якой штукі? Сяджу я гэтак на тым тыдні проці серады, ці проці аўторка... але, здаецца, проці серады, ці проці аўторка... але, здаецца, проці аўторка, бо ў панядзелак хадзіла я па зельле ў „Доўгі луг“. Але яшчэ вось што прытрапілася мне..

Старшыня. Што-ж такое? Ужо кажы ўсё да чыста, каб дзела было яснае.

Пантурчыха. Адно я перайшла лагчыну, аж з пад карча як выскача заяц і паляцеў з усіх ног. Каб мне язык адсох, калі брашу.

Старшыня. Заяц, кажаш? Ці-ж гэта да дзела належыць?

Пантурчыха. А як жа не належыць, калі гэта ня заяц быў?

Старшыня. Ня заяц! То што ж там было?

Пантурчыха. Дык, кажу вам, што як схапіўся, дык з усіх ног паляцеў.

Старшыня. Дык ужо напісана, што паляцеў з усіх ног.

Пантурчыха. Дык вы думаеце, што гэта запраўды заяц быў?

Старшыня. Ну, а што ж там?

Пантурчыха. Нячыстая сіла.

Старшыня. Гэта праўда?

Пантурчыха. Да душы, праўда! Пакаціўся ды пакаціўся цераз гару! А я, як бачыш, тры разы перахрысьцілася ды і сплюнула на левы бок.

Старшыня. А што яшчэ?

Пантурчыха. Як языком зьлізала... Вой, пачакайце, што гэта я нагаварыла? (Думае). Ага, так... вось набрала гэта я тамака зельля ды прынясла да хаты й пачала сушыць на прызьбе. А ўжо, ведама, як ідзеш па зельле ды калі перабяжыць табе дарогу заяц, то...

Старшыня. Дык што-ж тады трэба рабіць?

Пантурчыха. А гэтага ня можна казаць, бо як раскажаш, дык гэтае зельле хоць вазьмі ды выкіні.

Старшыня. Дык, значыць, не паможа ні ад якой хваробы?

Пантурчыха. Э, не, ня тое. А ўжо так, зьвяне, засьмярдзіцца, што нават і нос адварнеш. От ужо як зусім сьціямнела, сяджу я сабе на прызьбе ды задрамала, ды сьнілася мне, што я маладая ды такая прыгожая, як кветка.

Старшыня. Ну, гэта ты пачала расказваць сон рабой кабылы.

Пантурчыха. Калі я была надта прыгожая, як была маладая, такая прыгожая, што ай-яй.

Старшыня. Брэшаш, баба, гэтага ты нават і ў сьне не магла бачыць!

Пантурчыха. Што ж ужо мінулася! Бывала за мной хлопцы так увіваліся, што аж платы трашчалі.

Старшыня. Дык гэта, пэўна, было яшчэ пры цару Батуры. Але пакінь ты гэтую брахню ды лепш дзела кажы.

Пантурчыха. Ну, то слухайце ж! От, я задрамала. Аж чую нешта мармоча мой Рабка. Вы-ж ведаеце майго сабаку?

Старшыня. (у бок). Чаму не, і цяпер яшчэ лытка баліць.

Пантурчыха. У ваўторак Аўдоля, Гануліна нявестка, усё клікала мяне да сябе, каб я паглядзела тыя спадніцы, што нібыта іх парваў мой Рабка.

Старшыня. Дык яго Рабкам завуць? О, гэта трэба ў пратакол запісаць.

Пантурчыха. Я была за „бабу“ ў сяле Вайбакох, і адтуль прынясла яго малюсенькім шчаняткам; тамака казалі мне, што будзе надта сьрдзіты; але-ж я яго нават і ня думала хаваць пад асінаваю бараною, каб быў сьрдзіты. А ўжо калі сабака сьрдзіты, да яго не схаваць найперш пад асінаваю бараною, дык зараз ведзьма возьме яго ды і задушыць.

Старшыня. Задушыць? А ці ж не пара нам падліць трохі чарніла ў чарнільніцу, бо нешта кепска пішацца.

Пантурчыха (чалівае). Дай Божа, каб усё было гожа! А што ня гожа, таго ня дай Божа! (Выпівае і частуе).

Старшыня (выпіў). Добрая гарэлка. А ў якой манапольцы бярэш?

Пантурчыха. А ў „Чамялох“.

Старшыня. Эгэ! адно такую мне і трэба піць. Ну, кажы ўжо сваё дзела мне да канца!

Пантурчыха. А ці ведаеце вы, што калі хто з людзей памрэ, крыў Божа, не сваёю сьмерцю, ды яшчэ калі яго пахаваюць на выгані, то што ночы будзе хадзіць, пакуль не ўваб'еш у галаву асінавага кала? От, Максім Кушня, як павесіўся, дык што месяц хадзіў пад вокнамі, я нават сама бачыла. От ходзіць, а далей пачне ў комін дзьмухаць, — адно як дзьмухне, дык сажа па ўсёй хаце й закурыць. Што ж бы вы думалі? Мой нябошчык, царства нябеснае яго душачцы, забіў асінавы кол, а я хадзіла дзевяць разоў, як сьвет, на яго магілу ды пасыпала яе макама, і тады ён перастаў хадзіць.

Старшыня. Перастаў? канчай, канчай дзела... Што гэта ён Параскі не вядзе?

Пантурчыха. Так гэта чую, хтось кліча майго Рабку: „на, цюцю, на!“ Слухаю, аж гэта яна прыманіла да сябе і дае яму штось з сваіх рук. Я да яе адазвалася: „А што, ты, кажу, каб табе ліха ў бок, што гэта ты робіш? На што ты чужога сабаку гадуеш?“ — „Каб знаў мяне, кажа, ды ня рваў“. Як узялася я яе лаяць ды клясьці, а яна ўсё маўчыць, усё дае штось Рабку есьці. Закрычала я ад злосьці: „Прападзі ты, чортава дачка!“ ды плюнула: „цьфу!“ (Плюеца),

Старшыня. Куды гэта ты плюеш? Сьвінячая морда, так і плюе проста на патрэт! Кажы далей!

Пантурчыха. Дык пайшла я ў хату. Аж другой ночы сяджу я сабе на печы, а ў мяне каля печы вакно, акурат проці яе дзьвярэй. Сяджу я, аж чую, мой Рабка на некага брэша. Я гэта памаленьку да вакна, аж бачу, хтось пераскочыў цераз роў ды проста да яе; вадышоў да дзьвярэй, пастукаў і ціхутка кажа: „адчын“.

Старшыня. Калі гэта было?

Пантурчыха. На тым тыдні, ў сераду.

Старшыня. На тым тыдні? (у бок). От так штука! (да яе). Ты сама бачыла?

Пантурчыха. А як жа-ж. Сваімі вачыма! Каб скрозь зямлю правалілася, калі брашу!

Старшыня (ў бок). Дзяржыся, Сьцяпан! (да яе). А ці ня бачыла ты яго твару?

Пантурчыха. Дык што тут! Добра ўжо ўсім людзям ведама. Нібы-то вы не дагадываецеся?

Старшыня. Слухай, слухай, ты не таго...

Пантурчыха. Але... не! Скажу жонцы, от і па ўсім...

Старшыня. Хіба-ж ты здурнела!?

Пантурчыха. Яна набрахала на мяне перад усімі людзьмі, што нібы то я ўкрала ў яе пятаха.

Старшыня. Якога пятаха?

Пантурчыха. Чорнага з жоўтым хвастом.

Старшыня. Дык я нават на дварэ ня бачыў такога пятаха.

Пантурчыха. Гэтак сама, пане старшыня, як і таго пятаха ня бачыла. А яна яшчэ зубы шчэрыць: украла, ды ўкрала... Я ей, шэльме, вочы выдзяру.

Старшыня. А ў халоднай ты яшчэ не сядзела?

Пантурчыха. За гэтакую шэльму, за гэтакую нічапайку?

Старшыня. Брэшаш, старая, брэшаш! Скажы яшчэ адно паганнае слово, дык я цябе пад дваццаць замкоў, як малаўкай спаліць!

Пантурчыха. Ды каб мне пад дваццаць замкоў за гэту праклятую Язэпаву Параску!

Старшыня. Як гэта Язэпаву?

Пантурчыха. Кажу вам, што гэта Язэп да яе дабіваўся.

Старшыня. Язэп?

Пантурчыха. Дык ён жа, ёв!..

Старшыня. Ты ж так і кажы адразу. Разбалтай чарніла, а то штось вельмі густа.

Пантурчыха (частуе). Ёв, запраўды ёв! Так учора ранінька выйшла я з сваёй хаты, аж і яна каля свайго парогу, — крышыць бацьвіньне для халадніку. Я і кажу да яе: а які гэта чалавек стукаўся да цябе ў глухую ноч? Можа, часам мужык вярнуўся са службы? А яна на мяне як вылупіць вочы ды хоць бы слаўцо сказала... ані ні. Я яе стала сароміць, а яна маўчыць! Ці табе кажу, ня сорам, ці табе ня грэх? Мужык твой Богу-гасудару служыць, можа яму па табе маркотна, як той птушачцы ў клетцы, а ты вась як тужыш па ім, што чужых хлопцаў пускаеш да сябе на-ноч! Яна слухала, слухала ды павярнулася да мяне патыліцай. (Шэпча штось на вуха). Каб я хварэла, калі ня праўда!

Старшыня. І сьведка ўжо бачыў?

Пантурчыха. Яно сьведка ня бачыў, а толькі...

Старшыня. Ну, гэта дзела трэба добра разглядзець, трэба падмацаваць даказацельствамі...

З Ъ Я В А V-ая.

Тыя-ж. Уваходзяць Параска і Гарасім

Параска. Добры дзень вам!

Старшыня. Здарова, галубка!

Параска. За якім гэта дзелам вы мяне клікалі?

Пантурчыха. Як гэта ты лаела мяне старой бабай...

Старшыня. Маўчы, старая, бо я тут начальнік. (да Параскі). Як жа табе жывецца?

Параска. А жыву, як гарох пры дарозе. Хто ня йдзе, той ня скубе.

Пантурчыха. Бач, бач, якая зрабілася ціхая ды сьвятая..

Старшыня. Маўчы, старая!

Гарасім. Кажу, пане старшыня, з ім чыстая бяда.

Старшыня. Маўчаць! (да Параскі). Дык кажаш, як гарох пры дарозе?

Пантурчыха. Ды што вы з ёю цацкаецеся?

Старшыня. Дык ты мяне будзеш вучыць, як дапрос зьнімаць, ці што? Маўчы, ані пісьні!

Гарасім (да Пантурчыхі). Маўчы, — пан старшыня ўжо разумеюць, як і што!.. Але, праўда.

Параска. За якім жа гэта дзелам мяне клікалі? Да душы, ня маю часу з вамі тутака жартаваць!

Пантурчыха. Да вечара яшчэ далёка, пасьпееш пабачыцца!

Параска. Ня лезь, баба, асвою ў вочы, бо пры ўсіх людзях злаю.

Пантурчыха. Ты мяне лаець маеш? Дык яшчэ той на сьвет не нарадзіўся, каб мяне пералаяў. Каб табе скулы селі на плячо!

Старшыня (да Пантурчыхі). Вон з хаты! Я сам адзін зьніму з яе дапрос. (Выпіхае з хаты).

Гарасім. Бяда з імі, пане старшыня.

Старшыня (бярэ Гарасіма і Пантурчыху за плечы і выпіхае). Вон з хаты над дзесяць чарцей.

Гарасім. Яны лепей разум...

З Ъ Я В А VI-ая.

Старшыня і Параска.

Старшыня. Ледзьве даждаўся таго часу, што бачу цябе вока на вока.

Параска. Вялікае шчасьце!.. Але за якім дзелам мяне клікалі?

Старшыня. Сядай-жа-ж, Парася!

Параска. Чаго? ня хочу, я і так пастаю.

Старшыня. Каб ты ведала, якая ты пекная ды прыгожая.

Параска. Пекная ды прыгожая, але не для вас.

Старшыня. Калі хочаш, дык спытай абы якую на сяле маладзіцу, усякая будзе рада, каб да яе старшыня хадзіў. (Пантурчыка заглядае ў дзьверы, а далей бярэ сваю пляшку і выходзіць).

Параска. А да мяне ня прыдзе!

Старшыня. Запраўды? (Хоча яе абняць).

Параска. Ну, рукам волі не надта давайце, бо ні воднага воласу не застанецца ў барадзе.

Старшыня. Дык ты гэтак з начальствам?...

Параска. А ці-ж вы на тое начальства, каб хадзілі да чужых жанок?

Старшыня. А ў халодніцу ня хочаш?

Параска. Не для мяне тую халодніцу будавалі.

Старшыня. Пабачыма. Э... дурная... Адно падумай добра, чым я ня здатны да цябе?

Параска. Хоць здатны, ды ня мой. Хадзіце да свае жонкі.

Старшыня. А да цябе?

Параска. Кажу вам, што дарма...

З Ь Я В А VII-ая.

Тыя-ж і ўваходзіць пісар (п'яны).

Пісар (пяе):

„Сказаў раз я куме:

„Кума дарагая!

„Прыгалуб, кума, мяне,

„Ня будзь гэтак злая.

„А яна мне тады:

„Эх ты, дурнаваты!

„Каб хаця быў малады,

„А то?—вон із хаты!

„Але я не такі:

„Цмок яе ў губы,

„А яна—браткі мае—

„Дала мне ў зубы!

Старшыня. От, чэрці яго прынясьлі!

Пісар. Сьцяпан Міронавіч! Як маешся, душачка мая, як здароўечка?

Старшыня. Вы адно толькі вочы заліваеце, а тут дзела поўная галава!

Пісар. Усе атцястваем у найлепшым культурным стаяньні... А, кумачка! За якім гэта дзелама экстранным?

Параска. Запытайце іх!

Старшыня. А вы гэта калі пасьпелі пакумавацца?

Пісар. Не далей, як на 1-е кастрычніка, на Пакровы.

Старшыня. Дык яна ад гэтага такая сьмелая, што ўжо накумавалася з памоцнікам свайго начальства...

Параска. Не... Я такі і з роду не з палахлівага карча.

Пісар. Вы маю кумку ня важцеся крыўдзіць, бо хоць я і ваш памоцнік, але магу задаць начальству тукую цывілізацыю, што ой ой!

Параска. Яны ўжо мяне і халодніцаю пужалі...

Старшыня. Э!.. Адно пажартаваў трохі!

Пісар. Халодніца няхай будзе халодніцаю, а нам пара ўжо нагрэцца. (Вымае пляшку й чарку). Кума, сядай! (Параска садзіцца). Сьцяпан Міронавіч, душа мая! (Частуе).

Старшыня. Не, мой міленькі, у мяне ўжо і так круціцца галава, годзі ўжо піць, бо сягонья трэба яшчэ ехаць на рэвізіі.

Пісар. Ліха яе бяры! Ось вып'ем ды паедзем. Просім..

Старшыня. Тамака нейкая бумага прыйшла.

Пісар Прачытаем і рэзолюцыю накладзем. (Чытае паціху паперу).

Старшыня Аб чым там пішацца?

Пісар. Адкацегораем усю сыстэму ў свой час. (Кідае паперу пад стол). Ось і рэзолюцыя гатова.

Старшыня. Няўжо-ж пад сукно? на цыгаркі.

Пісар. А няўжо ж. (Частуе Параску). Кума, чарачку...

Параска. Не, куме, дзякую.

Пісар. Як? ад мяне чарку гарэлкі ня вып'еш? (Сьпявае):

„Пій, кума, пій,
 „І другім наліі:
 „Чаркі доўга ня трымай,
 „Выпіўшы, другім давай!
 „Хто да дна ня віпівае,
 „Доўга чарачку трымае,
 „Таму сорам на ўвесь век,
 „Той паганы чалавек“.

Міласьці прашу!

Параска (трохі адпівае). Ой, якая пякучая!

Пісар. Усю, усю!

Параска (п'е ўсю, п'е):

„Вось ужо выпіла
 „І вам, куме, наліла.
 „Ну, а якжа-ж цяпер будзе?
 „Хоць раз вышла баба ў людзі“.

Старшыня (у бок). Як я бачу, каля гэтай маладзіцы трэба трохі іначай заходзіць. (Да яе). Ды выпіце-ж ужо на міравую са мною!

Параска: Я ж з вамі не сварылася. (Зноў п'е).

Пісар. Кума, у цябе хата вялікая. А я пасья заўтра мяніннік. Вары, рэж, пячы! Твая страва, мае грошы і мае

піва! Эх, Сьцяпан Міронавіч, як я бачу, ня ўмесш ты з ба-
бамі рабіць дзела! Ці гэтак, кума? Кума, не дзяржы чаркі!
(Параска п'е).

Старшыня. Дык я прыду на мяніны.

Параска. Дык ведама, ня выганю ж з хаты.

Старшыня (пісару). Шалясьця Салатавіч!

Пісар. Севасьця Саввацьевіч!

Старшыня. Усё роўна! Дайце сюды пляшку, я пачастую
вашу куму!

Пісар (падае пляшку). „Пярамеце“!

Старшыня (налівае і частуе). „Меркіце“!

Параска. Ой, гэта будзе ўжо зашмат!

Старшыня. Нічога! Выпійце яшчэ!

Параска (выпіла). З нашае сястры ўсё ласкаю можна
ўзяць. Сьмяецца). От я ўжо і п'яная!

Старшыня. Дык другую выпій яшчэ да мяне.

Параска. Дык лейце хоць тры, хоць чатыры, няхай ад-
на адну паганяе. (Рагоча).

Старшыня (налівае). А ну, трэба выпіць.

Пісар. А маладзец, Сьцяпан Міронавіч! (Ідзе да парога).
Гэй, хто тамака? На пляшку, пабяжы да манаполькі, пры-
нясі яшчэ дзьве.

Старшыня. А ну, сьмялей! (Хоча пацалаваць).

Параска (б'е яго па губах). Пашоў пад ліхую долю!

Пісар. Сьцяпан Міронавіч, нельга! Кума, пачынай
песню, адно такую, каб аж, аж... (Сьпявае).

Параска. Ня ўмею я такой! Ой, то-ж я ўжо п'яная
(Рагоча).

Пісар. Пачынай сваю, а мы з Сьцяпанам Міронавічам
падцягнем.

Параска (сьпявае):

„Ой, выпіла, выхіліла,
„Сама сябе пахваліла,
„Бо я панскага роду,)
„Пью гарэлачку як воду.)

двойчы.

„Ой, мой мілы памёр, памёр,
„Дый у каморцы дуду запёр,
„А я пайшла муку браць,)
„Дый пачала ў дуду граць.)

двойчы.

„Ой, ты-ж дуда, мая дуда!
„Я малада—туда, сюда!
„На прысядку дый у далоні,)
„Пайшла мука па каморы“.)

двойчы.

З Ї Я В А V I I I - а я.

Тыя-ж, Пантурчыха і Гарасім уходзяць.

Пантурчыха. Бачыш, які яны тут дапрос бяруць?

Старшыня (да Пантурчыхі). Кажу табе, мірыся, старая! А то я цябе, чортаву качаргу! Ведаеш мяне: як маланкай спаліць!

Пісар. Аб чым звада? На оснаваньні якой стацьці?

Пантурчыха. Выслухайце мяне, Шалясьцян Салатавіч!

Пісар. Севасьцян Саввацьевіч!

Пантурчыха. Ой, пане, ня вымаўлю я так! Што яна толькі зрабіла! Вы толькі адно падумайце! (Шэпча яму на вуха).

Параска. Не гняві Бога, баба! Ці-ж я такі сораму ня маю?

Пісар. Ня можа быць? Чыстае гора!

Гарасім. Настаяшчая бяда!

Параска. Што я павярнулася да вас патыліцаю, гэта праўда, але апошняе...

Старшыня. Памірыцеся зараз! Дык вы-ж такі суседзі.

Голас (за дзьвярыма). Наце гарэлка!

Старшыня. От якраз і міравая пасьпела! Гэта ўжо наша. (бярэ пляшку). А ну, хто шустрэйшы — частуй, бо мяне ўжо троха разабрала.

Гарасім. Давайце сюды, я навяду парадак.

Пісар (бярэ пляшку). Ціха-ліха! Сядай, старая, каля мае кумы! Лаўку сюды прысуньце (Гарасім падае лаўку). Так! Сьцяпан Міронавіч, на покутнае месца, каля мае кумы; ты, Гарасім, тутак!

Гарасім. Ось і сядзем! Але...

Пісар. Кума, пацалуйся са старой!

Параска (рагоча). Чаму-ж не пацалавацца?

Пантурчыха (з плачам). Ці-ж ты думаеш, што мне ня шкода цябе? Ты-ж такая маладая, ды харошая, як якая галубка, няма каму цябе пашкадаваць, ні даглядзець!

Пісар. Годзі, старая, пацалуйцеся!

Гарасім. Пацалуйцеся... Начальства прыказвае... Цалуйцеся, чортавы сарокі... Чыстая бяда з вамі! (Бабы цалуюцца).

Пісар. От і годзі! Ну, за мной! (Пачынае сьпяваць, за ім усе).

Ва саду лі в агародзе
Птушачкі пяюць (двойчы).
Ой, там нашы бацькі,
Ой, там нашы дружкі,
Гарэлачку п'юць (двойчы).

(Частуе Параску). Ну, кумачка, налівайце!

Параска. Міронавіч, выпівайце!

Гарасім. На здароўе!

Усе. Дай, Божа!

Параска (частуе старшыню). Цяпер ужо і вы выпійце да мяне дзьве чаркі!

Старшыня (зусім п'яны). Ад вас з лхвотай! (П'е дзьве чаркі).

Пісар. Сьцяпан Міронавіч! Душа мая, не зваліся!

Старшыня. Дзяржуся, яшчэ дзяржуся! Параска, пацалуй мяне, пацалуй начальства!

Параска. Няхай трохі пасьдя, трэба пачакаць. (Частуе Пантурчыху).

Пантурчыха. Ці-ж я цябе не шкадую, мая галубачка! Заўтра прыдзі да мяне, я табе і бурачкоў, і капустачкі, і бульбы...

Гарасім. Старая, не затрымлівай чаркі!

Пантурчыха. Даўней ня гэтак пялі. (П'е).

Ой, хто п'е, таму налівайце,
Хто ня п'е, таму не давайце!

І мы будзем піць

І Бога хваліць,

І за вас, і за нас,

І за стару бабу,

Што нас навучыла гарэлачку піць.

Ой, хто п'е, той крывіцца,

Хто ня п'е, той дзівіцца.

А мы будзем піць, і г. д.

Пісар. Сьцяпан Міронавіч! Заснуў?

Гарасім. А ўжо ж... Бо ім надта шмат клопатаў, чыстая бяда!

З Ь Я В А ІХ-ая.

Усе тыя-ж і стораж.

Стораж. Коні гатовы!

Пісар. Ну ўжо сягоньня годзі ехаць па рэвізіі!

Стораж. Ці-ж гэта зноў коні стаяцімуць?

Пісар. Не тваё дзела! Нясі сюды званок! (Стораж пашоў).

Параска. Хадзем, баба, да хаты!

Пантурчыха. Хадзем, маё дзіцятка!

Пісар. Пачакай, кума, паедзем катацца!

Параска. Дзякуй, куме. Кажуць, пі ды розум не прапі. Дзякуй за чэсьці!

Пантурчыха. Я табе, мае дзіцятка, і фасолі і агуркоў дам... У мяне, дзякуй Богу, урадзіла...

Гарасім. Адно не сварэцесья!

Параска. Бывайце здаровы! Бывайце здаровы Шэлесь-цян Салатавіч.

Пантурчыха. Дзякуй вам, што пагадзілі нас! (Пантурчыха і Параска пайшлі).

Пісар (праваджае іх да парогу). Кума, глядзі-ж адно, не забудзь прыйсьці да мяне на мяніны.

Гарасім (як яны разгаварываюць, хавае пляшку і абаранкі). Чыстая бяда! Ім надта многа клопатаў. За што яны біліся?...

Пісар. Аслабані канцэлярыю!

Гарасім. Вось, як бачыш! (Падходзіць да старшыні і барамоча яму штось на вуха, пасьяля йдзе, замест дзьвярэй, у шафу; пісар выкідае яго за дзьверы).

З Ъ Я В А Х - а я.

Стораж прыносіць званок.

Стораж. Ну, і на што даўся вам гэты званок? (Дае).

Пісар. Не тваё дзела! (Пачынае званіць над вухам старшыні). Но, конікі!! Вярні ўжо на Чубаеўку. Ды ворчыковую ня стрымлівай!

Стораж. Паехаў па рэвізіі!

Пісар. Ну, будзе яго, няхай едзе. А я пайду ва сяло другую рабіць!

Старшыня (сонны). Пішы пратакол!..

Пісар. То — есьць, какой я мучанік з гэтымі п'яніцамі (Пайшоў).

Стораж (Выпівае чарку гарэлкі). Добрая рэвізія! няма што казаць! Гэты ізноў цэлы тыдзень у хаце круціцца, а той па вёсках.

Старшыня (сонны). Дай Божа, дай Божа!

Стораж (бярэ шчоты, сядзе на зямлю і выкладае). Ну, хай яго чорт возьме! Каб я болей застаўся службыць ў гэтым пекле! Але я такі вылічу, колькі мне засталася службыць да канца году...

(З а с л о н а).

— К а н е ц . —

МОДНЫ ШЛЯХЦЮК.

П'еса ў 1-ой дзеі.

А с о б ы:

Янка — гаспадар.

Якуб — сват Пранцішка.

Ганна — дачка Янкі.

Пранцішан }
Ігнась } шляхцюкі з другога засьценку.

Андрэй — сват Ігнася.

Суседзі Янкавы.

(Усё дзеецца ў хаце Янкі).

З Ъ Я В А І - а я.

Янка і Якуб, седзячы за сталом, выпіваюць, закусываюць і вядуць гутарку.

Янка (выпівае і налівае Якубу). Пі на здароўе!

Якуб. Будзь, ваша (прыймае чарку) здароў.

Янка. Пі на здароўе!

Якуб. Так-то яно то... (глядзіць на чарку). Так, так, так...

(Уздыхае). А ўсё-ж па людзку ня выходзіць...

Янка. А што там за бяда такая?

Якуб. Бяда—не бяда, а так, што яно не так, як трэба.

Янка. Дый піце-ж, пане браце! Пры чарцы і высказаць лягчэй будзе.

Якуб. Ну, дай, Божа, каб усё было гожа (Выпівае і налівае Янку). Э, Янка, Янка!

Янка. А што?

Якуб. Дзела, бачыш, маю.

Янка. Ну, дык кажы, што там за дзела такое?

Якуб (скрабучыся за вухам). Так, — бачыш, ваша, — я як-бы за дзелам, а пачаць ня ведаю з чаго...

Янка. Будзь здароў, пане браце. (П'е і налівае) Дык скажы, пане браце, якое такое труднае дзела маеш? Але перш чарку выпі.

Якуб. Дзякую. Каліж неяк і піць сорамна.

Янна. Чаму так? Чым хата багата, тым і рада.

Якуб. Дзякую, дзякую!

Янна. Я, бачыш, вельмі ўпрашываць ня ўмею.

Якуб. Ды не аб тое. Здаецца не цяпер мы знаемся.

Янна. Дык чаму-ж гэта ты?..

Якуб. Я, бачыш, ваша, на добры лад павінен бы сам да вас з гарэлкай прыйсці. А так то і пачаці ня ведаю з чаго...

Янна. Та-а-к! Вось яно што...

Якуб. Дык ужо-ж...

Янна. Праўда, што яно трохі не па людзку. А дзе-ж ваш маладзец? Чаму ён ня прыехаў?

Якуб. Га, мода цяпер такая.

Янна. Мода — модаю, а звычай — сьвятое дзела.

Якуб. За тым-то і мне так цяжка. Ці то мне пяршыня сватацца? Бо, па праўдзе сказаўшы, у сватаньні шчасьце маю. Адно цяпер неяк язык у роце вязьне.

Янна. Так, так...

Якуб. Сам ня ведаю што рабіць: але мой кавалер так захацеў.

Янна. Кепска, кепска.

Якуб. Кажа, што мода цяпер такая, што па нашаму ня сватаюцца. А ён жа ў гэтым дзеле маракуе, бо хлапец вучоны, шмат сьвету бачыў, у горадзе бываў, уселякае навукі набраўся, дык ужо і не жыве па нашаму, але з культураю...

Янна. А што гэта такое?

Якуб (засароміўшыся, заікаецца). Ну, ку-ль-ту-у-рра...

Янна. Куль-куль-куль... Нешта я гэтага ня ўцямлю. Што гэта: баба якая, ці што?

Якуб (заклапочаны). Па праўдзе сказаць, то і я сам ня ведаю, што гэта такое.

Янна. Ну, дык чаму-ж ты гаворыш, чаго ня ведаеш сам? На ліха нам тыя выдумкі заморскія? Ці ў нас сваіх слоў не хватае?

Якуб. Ня гневайся, вашэць: гэта ён мяне так навучыў, каб зразу відаць было, што ён не абы які кавалер.

Янна. Ого-го! Штось мне гэта не спавараўна. А хто ён такі, ваш гэты заморскі паніч?

Якуб. Правцішак.

Янна. Які Правцішак? Адгэтуль?

Якуб. Ды гэты з Вішнеўкі, Карчэўшчык.

Янна. Ага-а-а! Гэта Антоняга, вечны яму пакой, сын. Гэта той, што гаспадаркі ня любіць і найбалей у горадзе бадзяецца.

Якуб. Для навукі, бачыш, усё.

Янна. Ведаю я, якой навукі: у карты гуляць. гарэлку піць, за дзеўкамі валачыцца — вось гэтых панічкоў навукі.

Якуб. Мне ён казаў, што ён вучыцца, але штось ня ўспомню.

Янка. Была калісь праўда, дык іржа зьела.

Якуб. Ну, дык як-жа будзе?

Янка. Пабачыма.

Якуб. Ды і дачцы скажыце, каб не працівілася. Усё-ж то такі павіч бывалы, далікатны, — ня так, як нашы засьцяжковыя

Янка. Дачкі няволіць ня буду. Як яна спадабае. Адну толькі маю. Яна ў мяне і дома гаспадыня і ў полі работніца. Добрае дзіця. Вольную волю мае. Каб я толькі ведаў, што ён хлопец добры, не лайдак, то перашкод рабіць ня буду.

Якуб. Так-то яно так. Але растлумачце ей, што гэта ня проты хлопец, а вучоны.

Янка. А што тамака вучоны, вучоны! Хочаце, — самі намаўляйце. Я гаварыць ня буду.

Якуб. А мо і пагаварыць з ёй?...

Янка (кліча). Ганна, а Ганна! Хадзі, дзётка, сюды.

З Ъ Я В А II-ая.

Тыя-ж і Ганна.

Ганна (Убегае босая, падкасаўшыся, з дзеркачом у руках, убачыўшы чужога, засаромілася, абцягнула спадніцу і стала ў качарэжніку). Тата мяне клікалі?

Янка. Але. Вось пан Якуб з табой пагаварыць хоча.

Ганна (утаропіўшыся). Пан Якуб?!

Якуб. Што, паненачка, на мяне так дзівішся. Сядзь лепей, пагаворым.

Ганна. Дзякуй, я магу і стуючы паслухаць.

Якуб (заклапочаны, памаўчаўшы). Памажэце, ваша, пане Яне.

Янка. Бачыш, Ганна! Пранцішак Карчэўшчык да цябе свата прыслаў.

Ганна (Саромліва павярнуўшыся да печы, нішчком усміхаецца і маўчыць).

Якуб. Ну, што-ж, паненка, на гэта скажа?

Ганна (прыкідваючыся нязнайкаю). Ня ведаю...

Якуб. Падумай, паненка: ён-жа і вучоны і далікатны, — і па-польску, і па расейску гаварыць умее. Будзеце ў горадзе жыць, з панамі таварыства вадзіць.

Ганна. У-у-га! (як-бы да сабе). Так многа!

Якуб. Будзеш, паненка, у дарагіх сукнях хаджываць, далікатную страву есьці... Ну, ды што-ж, паненка, маўчыш? Кажы: пойдзеш за Пранцішка?

Ганна. Ня ведаю.

Якуб. Не саромся, паненка.

Ганна. На што гэта мне ўсё? Ці мне ў

Янка. Дрэнна — ня дрэнна, але векаваць пры мне будзеш... Трэба-ж калі небудзь замуж выйсьці.

Ганна. Ваша, тата, воля, — але пры вас я бы ахватней асталася.

Якуб. А калі-б вам у горадзе добра пайшло, дык і бацьку ўзялі-б да сябе. Бацька на старасьці спачыў бы ад працы. У горадзе і памаліцца ёсьць дзе...

Янка. Бог усюды ёсьць, а ў горадзе мне ня прыгодна. Дый сам, вашэць, я думаю, ня вельмі-б то ў горадзе рад жыў.

Якуб. Яно-то так; я-бы ў горадзе ня мог жыць, бо ўжо стары—цяжка прывыкаць. А маладым то другое.

Янка. Ну, Ганна! А што ты на гэта?

Ганна (маўчыць, адно край хвартушка цярэбіць).

Якуб. Бачу, што з паненкаю да ладу не дайду, бо сароміцца, — а сваё дзела я споўніў, дый то толькі праз памяць на нябошчыка бацьку Пранцішкавага, бо сам бы я за гэткае сватаўство ня ўзяўся. А цяпер, людцы добрыя, аставайцеся здаровы, хай бацька з дачкою парадзяцца добра, а Пранцішак сам па адказ прыйдзе, калі ў яго мода такая. Бывайце здаровы!

Янка. Ідзеце з Богам здаровы! (Якуб выходзіць).

З Ь Я В А Ш-ая.

Янка і Ганна.

Янка. Ну, што ж, Гануля? Пайшла-б за Пранцішка?

Ганна (энэргічна). Да куды там?!

Янка. А што-ж з таго будзе, што ўсім адказываеш?

Ганна (прыбіраючы хату). Ці-ж бы мне дома кепска? Тата-ж мяне не праганяеце...

Янка. Добра, але ўсё ж такі век маладая ня будзеш, а як пастарэеш, хто цябе тады возьме? Я ўжо стары, ужо столькі не пражыву, колькі пражыў. Як прыдзецца рукі злажыць, то хто табе тады ў помач стане? Гаспадарку разарвуць, цябе пакрыўдзяць... Старасьць—не радасьць.

Ганна. Пажывеце, тата, пажывеце.

Янка. Я ведаю: ў цябе ў галаве Ігнась.

Ганна. Ігнась — ня Ігнась, а за Пранцішка не пайду.

Янка. То чаму ж свату не сказала?

Ганна (з крыўдаю). А гдзе-ж хто бачыў, каб дзяўчына з сватамі гаварыла? Гэта-ж сорам! Тагды-б мяне на засьценку засьмяялі.

Янка. Яно то праўда, што табе неяк не выпадае.

Ганна. Але тату то я ўсё скажу, як на споведзі. Не пайду за Пранцішка, бо тут яго ўсе знаюць, як аблупленага ката. Усе з яго толькі кпяць і сьмяюцца. Ніхто аб ім добрага слова ня скажа. Ходзіць па моднаму, увесь у чор-

ным, сурдут доўгі, з-заду разрэзаны... Не раўнуючы, як той чорт.

Янка. Бачыш яго! А я яго ня ведаў!

Ганна. Бо тата ўсё або ў поле, або ў хаце. А я ведаю, бо ня раз яго спатыкала. Як сустрэну яго на вуліцы, дык кожны раз ажно жахнуся. А сабакі ненавідзяць яго горш як воўка. Часам за паўвярсты ад засьценку дагоняць яго, ды калёшы паабрываюць. Цыфу! Сабака яго ня можа сьцярпець, а я-бы мела за яго замуж ісьці!..

Янка. Кажуць, што вучоны.

Ганна. Вучоны, вучоны! Бульбы ад рэпы не распознае. А гаворыць дык так, што і зразумець яго трудна. Нашае мовы сароміцца...

Янка. Гэта брыдка! Але хацелася-б мне зяця прычакаць, — унукаў бы гадаваў.

Ганна. Прычакаеце, прычакаеце.

Янка. Цяжка, бачыш, з гаспадаркаю ўпраўляцца, а найміт — ня свей чалавек: і дорага каштуе і на старану гатоў што перадаць, — ведама, чужы.

Ганна. Але! А хочаце мяне ў горад аддаць. А хто ў вас за гаспадыню будзе, хто каровы падоіць, хто сьвіньні пакорміць? Хто страву вам зварыць? Хто з жнейкамі ў полі стане?

Янка. Я цябе не няволю.

Ганна. Тут я радзілася, тут і матуля мая пахавана, тут і я астануся. Хто-б тады магільку матчыну прыбраў? Зарасла-б яна дзікім зельлем, а вам-бы матка супакою ня дала за тое, што мяне ад яе адлучылі... (плача).

Янка (разжалены). Ня плач-жа, ня плач! Я ж цябе не прымушаю. Мне й самаму дужа ён не падабаецца, Дый цяжка мне аставацца аднаму. Ведаю, пра Ігнася думаеш, дый нешта-ж ён маўчыць дагэтуль, ня сватаецца.

Ганна. Але і да іншых не ўдаецца.

Янка (сьмяючыся). А ты-б яго хацела? (Ад якойсь пары ўжо сабакі брэшуць).

Ганна. Мала-бы што, ды мне і з вамі добра.

Янкз. Але каго гэтак сабакі апанавалі? Выскачы, дачушка, глянь, каго яны так тамака бяруць? (Ганна выходзіць).

З Ъ Я В А IV-ая.

Янка, Пранцішак, пасья Ганна.

Янка, зьняўшы з кручка кажух, падкінуў сабе пад галаву, прылёг за сталом на лаве, так што яго відна ад дэвярэй. У хату ўскаківае, уцякаючы ад сабак, Пранцішак—бледны, аддыхаючыся; ён у чорным сурдуціку, у чорных нагавіцах, у белых рукавічках і каўнерыку.

Пранцішак (азірнуўшыся па хаце). І тут нікагусенька! А,

поямаць іх, чудь мне сурдута ня зьелі. Цэлых пяць рублёў жыду аддаў за яго, але на такія залёты, дык і то дорага. (Падышоў да лавы і зьмятае яе хустачкай). Але жыць тутака — то я бы ня жыў. Забяру Ганну ў горад, дам сабе з ёю рады. Каб толькі пасаг у рукі як прыбраць — вось што.

Ганна (прычыніўшы дзьверы). Тата тут? (Убачыўшы Пранцішка) А-а-а! А гдзе тата?

Пранцішак. Не вем... Добры вечар, паненка! А на цо-то паненка таты шукае? Можа мы і без таты маглісь-бы паразмаваць, я наўмысьле тэго пшышэдлэсь.

Ганна. А аб чым мы маем гаварыць? Калі якое дзела, тата на тое...

Пранцішак (прыдзержываючы Ганну за руку). Але няхай паненка зачэка. Без таты нам бэндзе свабодней; паненка ве, што пры таты не вшыстко можна робіць. (Памаўчаўшы). Паненка ве, чаго я тут пшышэдлэсь.

Ганна. Не, ня ведаю!

Пранцішак. Як то? Пршэце-ж ту был пан Якуб, он мне мувіл...

Ганна (нецярпліва). Што вам пан Якуб гаварыў, таго я не магу ведаці.

Пранцішак. Але-ж, паненка, я ту пшышэдлэсь да паненкі ў сваты, а паненка гневася на мяне, як на злэго.

Ганна. А ці-ж у сваты хто гэтак ходзіць і сорам дзяўчыне прычыняе і дзьверы заступае.

Пранцішак. Цо бо то паненка до мне як до хлопа гада? Чы бы то мы не маглісь фізычвей паразмаваць? Прэце-ж, паненка такі шляхетна естэсь, а то папростэму і папростэму.

Ганна. Няхай сабе і „па-простэму“. Няўжо ж крыва лепш, як проста?

Пранцішак. Я, відзі паненка, я не естэсь проты. А вшыстко такі цоколек розумем. Я ў месьце да школы ходзілэсь. З ружнымі панамі знамся. Так паведзяўшы, я чловек с культуро, выкшталцоны естэсь, — так то мне неякось ні выпадае так па хлопску гадаць: гале ды гале.

Ганна. Та чаму-ж, паніч, у засьценак прыходзіш? Нам гэтага ўсяго ня трэба — гэтых вашых хвізыкаў. Нам досі нашае мовы, нашых звычаеў.

Пранцішак. Э! то так? То паненка мне не хцэ? Пачэкай, паненка, я патрафя паненка намувіць, што і маёй бэндзеш і нікому ані пісьнеш... (Хоча злавіць яе).

Ганна. Што гэта? Адчапіся! Разбойнік! Шалёны! (На сцэне тузаніна, а тым часам з-за стала ўстае Янка).

Пранцішак (убачыўшы Янку, пускае Ганну і гвалтуе). Гэй, людзі! Ратуйце!.. Ратуйце!..

Янка (падыходзіць з гнавам). А гэта што?.. (Ад гневу ня можа гаварыць).

Пранцішак. А, пан? Адкуль гэта пан?... Чы то пан тутэйшы? Ратуйце! Памажыце! Гэта дзяўчына шалёная, ці якое ліха... Забіць хоча...

Янка. Вон, паганец!.. Бач, ты! Брахаць будзе... Вон, каб і нага твая тут ня была!.. Я б з табой іначай пагаварыў, але абразы шаную і звычай сьвяты. Адно, вынасіся барджэй, а то часам і ня вытрываю,

Пранцішак (адступаючы да дзвярэй, да сабе гаворыць). Ну, яшчэ добра скончылася... Я баяўся, каб ня было гарэй. (Шмыгнуў за дзверы).

З Ъ Я В А V - а я.

Янка і Ганна.

Ганна (туліцца к бацьку). Балазе, татачка, вызвалілі мяне ад гэтага гада.

Янка. Дык праўду казалі аб ім, што не самавіты. Вось табе і моднае сватаўство!

Ганна (ўтаропіўшыся). Ціха, ціха, тата!

Янка. А што там?

Ганна. Як-бы званок чуто... чуеце?

Янка (слухаючы). Але-ж. Пошта ці што?!

Ганна. Як-бы са шляху зьвярнулі. (Глядзіць у вакно).

Янка. Зноў бяда ці што? Да каго ж бы гэта? Хіба што не да нас... Дый хто?...

Ганна (стаіць ля вакна), А мо' і да нас. (Разам зрадзёўшы). Татачка! Ды гэта-ж сваты! І да нас, да нас! Ужо і Бэйшарову хату мінулі...

Янка (паглядаючы ў вакно). Праўда! Во, гэта дык палюдзку, пагаспадарску,

Ганна. А што, тата? ці-ж не казалі? Вось і сваты!

Янка. Але коні добрыя. Ды хто-ж бы то?

Ганна. Ігнась! Ігнась са сватамі едзе!..

Янка. Ідзі-ж, дзяўчына, прыгарніся трохі, бо растрапалася, з гэтым злодзеем тузаючыся.

Ганна. Што гэта сягонья?! Ажно галава кругом пайшла (выбігае).

З Ъ Я В А VI - а я.

Янка і Андрэй.

(Янка ходзіць неспакойна па хаце. Дзверы адчыняюцца, уваходзіць сват Андрэй).

Андрэй. Хай будзе пахвалёны!

Янка. На векі векаў! Што гэта, куме: ці ня воўк здох, што ўрэшці ўспомніў аба мне? Гэтулькі часу і носа ня ткнуў.

Андрэй. Часу, кумочку, ня было. Да душы, колькі разоў збіраўся, ды ўсё ніяк ня выходзіла.

Янка. Эй, гавары куме!.. Вось сядай лепей і кажы што чуваць? Як баба маецца? Як дзеткі?

Андрэй. Дзякую! Нічагутка, жывём памаленьку. Як сам? Як дачка?

Янка. Здаровы, дзякаваць Богу. Але сядай-жа нарэшці!

Андрэй. То й дзякаваць. А калі будзеце рады купцом, дык сяду.

Янка. Ды ўжо-ж, хто мае тавар, той і купцом рад. Што да цаны, то ня зойдземся,—дык ласкава просім.

Андрэй. Калі так, то і аб цану зьмяркуемся, дасьць Бог (садзіцца і ставіць на стол пляшку). Так значыць ты не працівен, куме?

Янка. Што я? Ня мне-ж з Ігнасем жыць. А дачкі няволіць ня буду.

Андрэй. Яно-то так. Але, пакуль аб цану таргавацца, трэба б тавару паглядзець.

Янка. Пачакайце крышку: я пайду клікну яе. (Выходзіць).

З Ь Я В А VII-я.

Андрэй, Янка, Ганна і Ігнась.

Янка (ўваходзіць, вядучы засароміўшуюся дачку, за ім ідзе Ігнась). Ого! Пакуль мы тут, яны самі праз вакно таргуюцца. Кажы, дачка, ці хочаш Ігнася?

Ганна. Як тата скажаце... (Падходзіць да Андрэя і цалуе яго ў руку).

Янка. Бач, якая пакорная?! А даўно-то аднаго адправіла. Ну, давай падвячоркаваць. (Ганна выбягае, штурхнуўшы Ігнася). Ну, Ігнась, сядай, пагаворым.

Ігнась (цалуе ў руку). Дзякую пану бацьку. (Усе паселі за стол. Ганна прыносіць яечню на скарарадзе; бацька рэжа хлеб і кладзе перад кожным па лусьце).

Андрэй (налівае чарку). Такі трэба-б было нам старгавацца.

Янка. А што нам таргавацца? Дзедзі ўжо згаварыліся, а ўсё што маё, тое іх будзе. Гаспадарка Ігналява невялікая, дык там брат яге ўправіцца,—а Ігнась пры мне будзе.

Андрэй. Ну, дык згода! Будзь, куме, здароў і дзяржыся крэпка! (выпівае).

Янка. Пі на здароўе! Хай Бог дзецям памагае! (Тым часам пачынаюць збірацца кабеты, хлопцы, дзяўчаты).

З Ь Я В А VIII-ая.

Тыя-ж і госьці (хлопцы, дзяўчаты).

Янка. Ну, калі і гасцей нам Бог прыслаў, то няхай ужо зусім будзе весела. Хадзі, Юрка, сюды. (Падходзіць шустры чэрнявы хлапец). Схадзі, бач, скрыпку вазьмі ды няхай і Волесь цымбалы цягне.

Юрка. Мо' і Юзіка з клярнэтам клікнуць?

Янка. Дык бежы хутчэй. А ты, Ганна, скажы Піліпу, хай з клеці прынясе баклажку. (Ганна выбягае і, як бач, прыносіць разам з Піліпам місу нарэзанага сыру і баклажку з гарэлкай. За імі ўваходзяць музыкі, строяць інструмэнты і пачынаюць іграць. Ігнась бярэ Ганну і ідзе ў танец, прыпеваючы, а за імі другія).

Хор дзеўчат.

Кацілася па вуліцы белая талерка.

Слаўны хлопец, слаўны хлопец, — харошая дзеўка

Хор хлапцоў.

На што дзеўцы рэшата,

На што дзеўцы сіта, —

Хлапец дзеўку пацалуе, —

Дзеўка будзе сыта.

Ганна (да Ігнася).

Мая песня ўся:

Люблю Ігнася...

Ігнась (да Ганны).

У горадзе гарбузы,

У Кіеве дзядзька:

За то цябе палюб'ў,

Што цалуеш гладка.

(Да музыкі).

Іграй, іграй, іграчу,

А я табе заплачу,

А я хатку прадам,

Табе грошы аддам...

(Танцуе з Ганнай. Хор уторыць апошнія словы песні. Пасля Ігнась з Ганнаю выходзіць з грамады і становяцца на перадзі сцены, каля вакна).

Ганна. Чуеш, Ігнась, як сабакі бяруць? Што там за ліха па засьценку цягнецца?

Ігнась (пазіраючы ў вакно). І як раз сюды зьвяртае.

Ганна. Тата, тата! Той гад ізноў к нам бяжыць. (Пачуўшы Ганну, усе пакідаюць танцаваць, а за імі і музыкі адзін за адным зарываюць ігру).

Янка (ўстаючы з-за стала). А ліха-ж яго галаве! Хаты маей не шануе. Ой, мусіць такі прыдзецца мне выкінуць яго за дзьверы.

З Ь Я В А ІХ-ая.

Тыя-ж і Пранцішан.

Пранцішан (бледны, у абарванай адзежы, у памятым капялюшы; ускаківае на сярэдзіну сцэны). Га, зладзеі! Гэта вы павыпускалі сабак на мяне?! Ну заплаціце-ж вы мне за гэта!

Янка. А ягомасьць так не крычы, бо тут ёсьць і старэйшыя за цябе, ды такія, што цябе супакоіць патрапяць.

Пранцішак. А самі мне за адзежу заплаціце? Мала таго, нада мною тут пазьдзекаваліся, яшчэ і сабакамі пацкавалі...

Янка. Гэта-ж ужо з гадзіну будзе, як ягомасьць адгэтуль выйшаў.

Пранцішак. Ужо ў канцы засьценку быў, як мяне сабак апанавалі.

Янка. Мае сабакі ў канцы засьценку былі?

Пранцішак. Вашы, ці ня вашы, але мне заплаціце, бо я ў вас быў.

Янка. Ніхто ня клікаў.

Пранцішак. Паліцыю паклічу. У суд пацягну...

Янка. Баюся я, як заяць рабой кабылы.

Пранцішак. Сурдут 20 рублёў і порткі 6, а капялюш 2 рублі, то разам 28 рублёў. Плаціце! А то ў суд падам і на ўвесь ваш засьценак.

Ігнась. То мы ўсе будзем плаціць?

Пранцішак. А ўжо б усё.

Ігнась. І за той брыль?

Пранцішак. І за той.

Ігнась (выхапіўшы з рук капялюш). Давай сюды! Калі маю плаціць, то няхай хоць пацешуся ім. (Кулаком прабівае брыль).

Пранцішак. Што ты робіш, дурню?!

Ігнась (спакойна). Што? А беларускую шапку?

Пранцішак (сярдуючы). Мой капялюш папсаваў!

Ігнась. А табе якое дзела? Я заплачу. Гэта ўжо мой, а ня твой.

Янка. Праўда, Ігналева. Сварыцца я з табою ня буду, ды і па судох цягацца не хачу. Сам табе заплачу. Але за тое, што ты з мяне па шальмоўску хочаш злупіць 28 рублёў за тое, што каштуе 10, — кару, панічыку, дастанеш і свае лапсардакі тутака на мейсцы пакінеш.

Пранцішак. Што? я паліцыю! Я ў суд!

Янка. Паліцыя тут нічога ні паможа, а на такога злодзея, як ты, суду ні Божага, ні людзкога няма. А ну, хлопцы, разьдзеньце яго, гэтага панічыка. (Хлопцы абступаюць і прытрымліваюць Пранцішка).

Пранцішак (тузаючыся). Што?! Сурдут? Ня зьдзірайце сурдута! А-ей! а-ей! а-ей... Паненкі глядзяць...

Андрэй. Ніякіх паненак тут няма, адно нашы дзеўчаткі, а яны ведаюць, што чалавек у сьвітцы ня родзіцца. Хлопцы, а ну жыва! (Хлопцы зьдзіраюць сурдут. Пранцішак астаецца ў манішцы на голым целе і ў рукаўчыках на голых руках).

Андрэй. Глядзеце! Гэта іх такая гарадзкая мода, што без кашулі ходзяць.

Ігнась. Ну, а цяпер давай, братка, і нагавіцы.

Пранцішан. Ой-ой-ой ой! Людцы добрыя, ратуйце! Забьюць!

Янка. Ціха, ня крычы! А то на твой прыродны мундзір яшчэ што прыложым. А калі я за нагавіцы плачу, то давай.

Хлопцы. Скідай барджей нагавіцы! Скідай! скідай!
(Адны трымаюць Пранцішка пад пахі, а другія пачынаюць спускаць нагавіцы).

(З а с л о н а).

П А Р Э В І З І І

Камедыя у 1-ой дзеі.

Wolno wystawić na pokaz publiczny
aż do odwołania.

L. 7467—V. 13. 12. 1927.

B. Aleksandrowicz.

Za Komisarza Rządu na m. Wilno.

М О Д Н Ы Ш Л Я Х Ц Ю К

П'еса у 1-ой дзеі.

Na podstawie artykułu 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 lutego 1919 r., w przedmiocie przepisów wykonawczych do dekretu o widowiskach—jednoaktówkę p. t. „Modny Szlachciuk“ wolno produkować publicznie z zachow. przepisów obowiązujących.

Warszawa, dnia 13 czerwca 1925 r.

Za Ministra: (Podpis nieczytelny).

№ dz. 5322 Bc 25—1527 dz k.

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001023702460

1917

Цана 60 гр.